

## ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sobota dnia 9 czerwca 1923 r.

## Stanowisko Polski wobec zagranicy.

## Przemówienie Min. Seydy na senackiej komisji spraw zagranicz.

## OKUPACJA RUHRY.

WARSZAWA 8 (PAT) Na posiedzeniu komisji spraw zagranicznych senatu dnia 8-go bm. min. spraw zagranicznych Seyda wygłosił przemówienie, którego streszczenie poniżej podajemy:

Ekspozycja rządowa wyszła z założenia, iż podstawą naszej polityki zagranicznej jest wiadomość że zwycięstwo w wojnie mocarstw sprzy-  
mierzonych i klęska Niemiec są kamieniem wę-  
gielnym naszej niepodległości. To też do wiel-  
kiej akcji, jaką związana z nami Francja prze-  
prowadza z Belgją w zagłębiu Ruhry, w wyko-  
naniu traktatu wersalskiego, odnosimy się nie-  
tylko z sympatją, jaką mamy do narodu fran-  
cuskiego i belgijskiego, staczających ciężką w  
czasie pokoju wojnę o prawo i słusność, lecz  
niemniej ze zrozumieniem, że dalszy przebieg  
i wynik tej walki ma bezpośrednie znaczenie  
dla naszego państwa, ponieważ od tego prze-  
biegu i wyniku, zależać będzie na czas dłuższy  
rola Niemiec w Europie i stosunek ich do Pols-  
ki.

## WSPÓŁPRACA ŚRODKOWEJ EUROPY.

Dla zapewnienia Europy środkowej i  
tętnem i całej Europie spokoju, który jest  
celem i dążeniem Polski, niezbędnym jest sko-  
ordynowanie pracy narodów i państw od Bałtyku  
aż po Bałkany. Istnieje już kooperacja Polsko-  
rumuńska, szczerą, poważną i doniosłą w skut-  
kach, ale nie obejmującą w swym zakresie dzia-  
łania całokształtu zagadnień środkowo - euro-  
pejskich.

To też powinna być ona uzupełniona  
współpracą z Jugo - Sławią i Czechami a na pół-  
noc winna mieć oparcie w państwach bałtyc-  
kich.

kich.

## SPRAWA CZESKA.

Ale wykonanie takiego programu uzale-  
żnione jest od poprzedniego zlikwidowania  
spraw spornych między Polską a Czechami na  
zasadzie prawa i sprawiedliwości a więc od wła-  
ściwego uregulowania losu mniejszości naro-  
dowej na Śląsku Cieszyńskim i ostatecznego za-  
łatwienia sprawy Jaworzyny przez radę amb-  
sadorów. Polska nie może być ciągle stroną tyl-  
ko dającą, Polska opinia publiczna nie może  
być wciąż tylko chłostaną. Trzeba stanąć na  
gruncie sprawiedliwości i rozważyć. Jeżeli to się  
stanie, usunięte zostaną zapory na drodze, wio-  
dącej do zbliżenia polsko - czeskiego.

## STOSUNEK DO WŁOCH I JUGOSŁAWJI.

Współpraca z Jugosławią w zakresie bez-  
pośrednich stosunków na terenie Europy środ-  
kowej nie narusza w niczem politycznych intere-  
sów królestwa S.H.S. i Włoch. Moment w  
ten pragnie silnie podkreślić ze względu na  
bardzo przyjazne i szczerze stosunki które nas łą-  
czą z Włochami i o których utrzymanie dbać  
będziemy.

## POSTAWA WOBEC ROSJI.

Na wschoźcie Europy stoimy wciąż wo-  
bec bardzo trudnego zagadnienia. Nie naszą  
jest rzeczą chcieć oddziaływać na wewnętrzne  
stosunki Rosji i Ukrainy sowieckiej. Ale naszą  
jest troską, by zamęt nie przelał się do państwa  
polskiego i podstaw jego nie podmył przez komu-  
nizm.

Wbrew pogłoskom rozszerzanym ze złą  
wolą przez otwartych i zakapturzonych wrogów  
państwa, a wyzyskiwanym w celach spekulacji  
gieldowej, rząd polski żywi wobec swego sąsia-  
da intencje wyraźnie i zdecydowanie pokojowe.

i z drogi tej zejść nie myśli. Mamy jednak pra-  
wo i obowiązek domagać się pełnej i sumien-  
nej realizacji postanowień traktatu ryskiego.

## SZYKANY WOLNEGO M. GDANSKA.

Na północy zagadnienie Gdańska stało  
się z winy wrogiej Polsce polityki władz wol-  
nego miasta przeciwieństwem tego, czem być  
miało według traktatu wersalskiego. Była o  
tem mowa w sejmie i senacie i zostały powzięte  
jednomyślne rezolucje. Korzystaliśmy w tych  
dniach z pobytu w Warszawie generalnego se-  
kretarza Ligi Narodów p. Drummonda, by mu  
przedstawić całą prawdę bez obsłonek, bo nie  
mamy czego ukrywać i tylko może zależeć nam  
na tem, by widział rzecz jasno. Wolne miasto  
Gdańsk, które na to zostało powołane do życia,  
by Polsce zabezpieczyć wolny dostęp do morza,  
tak dzisiaj postępuje, by nam ten dostęp możli-  
wie najbardziej utrudnić. Traktat wersalski nie  
istnieje już dla Gdańska w praktyce, a konwen-  
cja paryska i warszawska nie są interpretacją  
traktatu, lecz jego przekreśleniem i zastępową  
go nowym stanem prawnym. W porcie gdań-  
skim Polska jest zaledwie tolerowana. Polacy  
w Gdańsku nie są równouprawnionymi obywa-  
telami wolnego miasta, lecz gorzej postawieni  
ni od obcokrajowców.

Są poddani stanowi wyjątkowemu i prze-  
śladowani. Za to Gdańszczanie w Polsce mają po-  
siadać najdalej idące przywileje.

Na bezprawie nie odpowiemy czynem nie-  
zgodnym z duchem pokojowej polityki, ale zasto-  
sujemy takie środki, że spowodują one w  
Gdańsku otrzeźwienie.

## Ostateczne zaognienie sprawy gdańskiej.

## OGRANICZENIE WJAZDU.

GDANSK, 8-6 (AW) Niedawno uka-  
zały się w dziennikach wiadomości o projek-  
towaniu ograniczeniu wjazdu obywateli  
polskich do Gdańska. W związku z tym „Ga-  
zeta Gdańska“ podaje, że zakaz tego rodza-  
ju ma być ogłoszony w najbliższych dniach

i w drodze jego wykonania wymagana bę-  
dzie na wjazd do Gdańska specjalna przepu-  
stka, której posiadaczami będą mogły być  
tylko osoby, wykazujące się rzeczywistą po-  
trzebą podróży i to wyłącznie w celach prze-  
mysłowych i handlowych. Kobiętom i dzie-  
ciom pozwolenia wydawane nie będą. W  
tym celu zostaną zaprowadzone bezpośred-  
nie pociągi przez terytorium gdańskie, oraz  
z powodu kasyna w Soppocie, w którym za-  
prowadzono obecnie przy grze w baccarat  
dolary.

## PROPAGANDA NIEMIECKA.

Łącz nacjonalistyczny Traub z Monachjum i  
poseł do parlamentu niemieckiego Lindeiner,  
który zapowiedział szereg odczytów.

Również odbędzie się szereg koncer-  
tów towarzystw śpiewających z Królewca i

## PRAGNIENIE ODWETU.

rami armji niemieckiej na czele, gorliwie  
ćwiczą i systematycznie agituja w duchu  
odwetu, co daje się codziennie zauważyć.  
Dawniejsi oficerowie niemieccy nie tają się

## OŚWIADCZENIE DRUMMONDA.

ność wolnego miasta Gdańska oczekuje otwar-  
tego wypowiedzenia się w sprawie stosunku po-  
między Ligą Narodów a wolnym miastem. Nie  
sądzę, abym mógł złożyć inne oświadczenie, jak  
to, które wypowiedział w listopadzie 22 r. w

Elbląga. Koncerty te odbędą się nie tylko w  
Gdańsku, lecz również w szeregu miast na  
pograniczu polskim i mają na celu propa-  
gandę niemiecką, która ostatnio ujawnia co-  
raz bardziej ożywioną działalność.

w swych publicznych przemówieniach z  
nienawiścią do Polski i oświadczają, że tylko  
wojna może uratować Gdańsk, gdyż w prze-  
ciwnym razie nastąpi wewnętrzny rozkład.

swej mowie baron Ishi

Umowy te są często zawikłane i trudne do  
przeprowadzenia, ponieważ jednak zostały przy-  
jęte przez Ligę Narod., muszą być wypełnione,

GDANSK, 8-6 (PAT) „Dziennik Gdań-  
ski“ wskazuje na urządzanie w ostatnich cza-  
sach w Gdańsku coraz liczniejsze manife-  
stacje militarne. Niemcy gdańscy z b. ofice-  
rów

GDANSK 8 (PAT) Biuro prasowe sena-  
tu gdańskiego podaje dzisiaj tekst przemówie-  
nia, jakie wygłosił wczoraj sir Erick Drum-  
mond na przyjęciu w ratuszu.

„Prezydent Senatu oświadczył, że lud-

## WIADOMOSCI POLITYCZNE

Z komitetu ekonomicznego ministrów.

(wp) Onegdaj odbyło się posiedzenie Komitetu Ekonomicznego, na którym z udziałem Ministra Spraw Wewnętrznych omawiano akcję antydrożynianą Rządu. Obrady nie zakończono, decyzję odłożono do następnego posiedzenia Komitetu.

Podróż prez. Rzeczypospolitej na G. Śląsk.

(wp) Dnia 17 b. m. p. Prezydent Rzeczypospolitej wyjeżdża na zwiedzenie G. Śląska. Podróż potrwa 8 dni. Dnia 17-go p. Prezydent będzie w Katowicach, 18-go w Królewskiej Hucie i na Śląsku, Cieszyńskim, 19-go w Tarnowskich Górach, Strzelnicy i Lublińcu.

Numerus clausus.

(wp) Dziś obradowała komisja oświatowa nad sprawą „numerus clausus”. Ostateczna decyzja odroczonej została aż do zaoznania się przez komisję ze stanowiskiem rządu w tej sprawie. Zagadnięty minister Głubiński wyraził się, że nie może w tym przedmiocie wyrazić swego zdania, gdyż nie reprezentuje całkowicie rządu. Minister jednak nie widzi, z wprowadzeniem „numerus klausus” sprzeczności z konstytucją.

## Z ostatniej chwili.

MACHINACJE STINNESA W POLSCE.

BERLIN, 8-6 (wl.) Koncern Stinnesa dokonał w Polsce w ostatnich dniach skandalicznej transakcji, która wydaje się ostatecznie w jego ręce największą polską Hute Bismarka na polskim Górnym Śląsku oraz Towarzystwo „Kattowitzer Bergbau Aktiengesellschaft”. Jak stwierdza do słownie „Berliner Tageblatt” Stinnes i jego kompan, austriacki Castiglione, otrzymują przez to dla swoich międzynarodowych imprez „trwałą bazę węglową i koksową na Górnym Śląsku”.

Dotychczas afery Stinnesa we Włoszech były oświetlane w sensacyjnych artykułach włoskiej „Epoca”, stwierdza „Berliner Tageblatt” co następuje:

Koncern Stinnesa nabył w niewyjaśniony dotychczas sposób większość akcji Huty Bismarka i Towarzystwa Katowickiego. W chwili gdy prasa ten manewr ujawniła, Stinnes znalazł się w wielkim kłopotcie, albowiem istniały tendencje, dążące z politycznych względów do związania sfery polskiej bazy węglowej z kapitałem alianckim.

Obecnie Stinnes znalazł to „niebezpieczeństwo”. Mianowicie odstąpił swoje akcje śląskie spółce „Oesterreichische Alpine Montangesellschaft”, która stanowi własność „Niedeoesterreichische Escompte Gesellschaft” a równocześnie Stinnes porozumiał się z koncernem Castiglione i razem z nim zapewnił sobie we Włoszech olbrzymie imprezy, w których uczestniczy także Banca Commerciale pod dyrekcją Toeplitza.

„Berliner Tageblatt” stwierdza, że polska baza węglowa będzie przez to pozyskana dla różnych międzynarodowych interesów.

## KRWAWY BILANS ROZRUCHÓW W LIPSKU.

BERLIN, 8-6 Jak się okazuje onegdajsze rozruchy w Lipsku pociągnęły za sobą daleko większą liczbę ofiar w zabitych i rannych, aniżeli można przypuszczać na podstawie informacji wczorajszej prasy berlińskiej. Liczba ofiar, podana przez urzędowy komunikat, wykazuje 8 zabitych i 97 ciężko rannych. Zdaje się jednak, iż w rzeczywistości liczba zabitych i rannych jest bez porównania większa.

## OCENA NOTYNIEMIECKIEJ WE FRANCJI

PARYŻ 8 (PAT) W rządowych kołach francuskich nowe propozycje niemieckie, zawarte w ostatnim memorjale uważane są za niedostateczne. Przeciwnie, uważane są za nowe kpiły ze strony rządu rzeszy. Memorjał znowu nie wskazuje ogólnej sumy odszkodowań, podaje natomiast projekt międzynarodowej komisji dla ustalenia zdolności płatniczej Niemiec. Tak projekt jest dla Francji nie do przyjęcia ja-

Grand-Kino

W ZAKŁĘTYM DOMU

Dramat oryginalny w 6 aktach.

W roli gł. znana artystka z „Comedie Francaise” w Paryżu

AGNES SOURET

Dziś premjera!

Początek o godz. 5 po poł. ostat. seans o godz. 9-ej wiecz.

946s

## Z POSIEDZENIA SENATU.

WARSZAWA, 8-6 (PAT) 22 posiedzenie Senatu w d. 8 czerwca b. r.

Senator Woźnicki przed porządkiem dziennym zabrał głos i wniósł w imieniu swego stronnictwa wniosek o skreślenie jednego punktu obrad, jakim była dyskusja nad expose prezesa Rady min.

Senator Baliński sprzeciwia się pogładowi i prosi o odrzucenie wniosku senatora Woźnickiego. Senat odrzuca wniosek o odroczenie obrad i przystępuje do rozpraw nad expose.

Senator Koskowski stwierdza, że jedynym rozwiązaniem rządu jest utworzenie rządu parlamentarnego. Rządy nieoparte na stałej większości, nie mogą sprostać swym obowiązkom.

Rząd pozaparlamentarny podkopuje w społeczeństwie zaufanie do parlamentaryzmu, demokracji i republiki. Powstanie więc rządu parlamentarnego mówca uważa za fakt doniosły dla państwa. Mówca prosi rząd, by specjalną uwagę zwrócił na Kresy.

Senator Biały w imieniu P. S. L. wyraża pełne zaufanie do prezesa Rady min. Witos i do ogłoszonego przezeń programu.

Senator Stecki dowodzi, że expose premjera nie uwydatniło pewnych myśli przewodnich, zwłaszcza dotyczących reformy rolnej. Jednokowoż pewne braki w expose nie mogą stanowić o stosunku do rządu, który powstał przez porozumienie grup, stanowiących w izbie i w kraju zdecydowaną większość. Dlatego rząd ten, zdaniem mówcy powinien być przez obie izby po-

pierany.

Senator Karpiński Aleksander imieniem klubu ukr. oświadcza, że w danej chwili nie może wyrazić ufności rządowi.

Senator Janta-Polczyński oświadczył, że Klub wita z radością rząd parlamentarny, i uważa fakt powstania jego za krok naprzód na drodze krzepnięcia sił państwowych a przy zachowaniu swej niezależności, zapewnia mu najżyczliwsze poparcie.

Senator Krzyżanowski jako przedstawiciel Kresów wyraża obawę, że nowy rząd przeciwstawi się mniejszościom narodowym, mieszkającym na Kresach i kończy swoje przemówienie wyrażeniem opinii, że rząd i minister spraw wewnętrznych jest fatalny. (Oklaski na lewicy).

Senator Smulski z wielkim zadowoleniem wita zapowiedź uregulowania stosunków państwa do kościoła, omawia sprawę Wschodu, i wyraża zdziwienie, że w sprawach, gdzie działa senator Krzyżanowski, panuje taka zła opinia o ministrze Kierniku. Wreszcie wyraża nadzieję, że rząd ten będzie nie tylko rządem naprawy skarbu, ale rządem uzdrowienia organizacji państwowej.

Senator Hasbach zaznacza, że Rząd będzie miał sposobność dotrzymać swej obietnicy, a jeśli nie dotrzyma, to klub mówcy przejdzie do najostrzejszej opozycji.

Senator Baraszak oświadcza, że jego partia, chociaż wolałaby może widzieć ten rząd inaczej ugrupowany, jednak, ponieważ jest to rząd polski, będzie go popierał.

## MOWA PREZESA RADY MINISTRÓW.

Następnie zabrał głos prezes Rady min. i przemówił w następujący sposób:

W Sejmie nie zabierałem głosu w czasie dyskusji, gdyż izba miała albo udzielić rządowi votum zaufania, albo je odrzucić.

W wysokim Senacie nie zabierałbym głosu także i w dniu dzisiejszym, gdyby w przemówieniach niektórych senatorów nie wystąpiły momenty, które wymagają sprostowania i pewnego oświecenia ze strony rządu. Nie ubliżę nikomu, jeżeli powiem, że wielka część tych przemówień została złożona do archiwum, i dlatego też wychodząc z tego założenia, stoję na stanowisku, na którym i rząd obecnie stoi, że nie mnogość pisanych programów, ale mnogość ich pracy można się państwu przysłużyć, (oklaski i brawa na prawicy).

Uważałem i uważam że napisanie samego pięknego programu nie wystarcza za program i dlatego rząd stanął na stanowisku nie tylko tego pismennego, ale starać się będzie ten program wykonać. Muszę jednak dotknąć tu zarzutów, które tu podniesiono, zarzutów niestety natury osobistej, z prawdą niezgodnych, a bardzo często może nawet i z tem miejscem nie licujących (brawa na prawicy).

P. senator Krzyżanowski w swem przemówieniu zaznaczył, że osobiście jest przekonany, iż dr. Kiernik, jako człowiek, jest czysty i uczciwy.

wieniu zaznaczył, że osobiście jest przekonany, iż dr. Kiernik, jako człowiek, jest czysty i uczciwy.

Ale też nie ktoś inny jak p. Krzyżanowski powiedział, że opinia jest przekonana, iż dr. Kiernik nie jest czystym. Ze dr. Kiernik jest dojlidziarzem, to wszystko dlatego tylko, ponieważ wyrok sądu marszałkowskiego nie został szeroko ogłoszony.

Z innych mówców p. senator Hasbach zarzucił pomiędzy in. rządowi dwukrotnie w postępowaniu. Jabyem chciał się dowiedzieć źródła tego zarzutu i otrzymać dowody. Rząd może brać odpowiedzialność za to, co oficjalnie zapowiedział z trybuny, i rząd starać się będzie wprowadzić to w życie.

Rząd stanął przed Wysokim Sejmem, a teraz stoi przed Wysokim Senatem. Nie jest rządem, który się komukolwiek narzuca. Rząd ten będzie trwał tak długo, jak długo cieszył się będzie zaufaniem izby.

Po przemówieniu senatora ks. Maciejewskiego dyskusję wyczerpano i posiedzenie zamknięto.

Następne posiedzenie w piątek o godz. 10 rano.

ko stojący w sprzeczności z traktatem wersalskim, który powołał komisję odszkodowań do oceniania stanu finansowego Niemiec. Art. 248 traktatu wersalskiego udziela sojusznikom przy wileju pierwszeństwa hipotek w stosunku do całego majątku i dochodów rzeszy, podczas gdy formuła gwarancyjna, zaproponowana w ostatnim memorjale niemieckim dałaby sojusznikom tylko w bardzo niedostatecznym stopniu prawo hipoteki generalnej w stosunku do majątku niemieckiego. Następnie Niemcy ani słowem nie poruszają sprawy biernego oporu w

zagłębiu Ruhr, podczas gdy na ostatniej konferencji Brukselskiej wyraźnie stwierdzone zostało postanowienie nieprzystępywania do rozpatrywania not niemieckich, dopóki rzesza będzie trwała na stanowisku buntowniczym. W tej ostatniej sprawie gabinety mocarstw sprzymierzonych skomunikują się, a o ile nastąpi od tego zasadniczego punktu porozumienie, wówczas będzie mogło wchodzić w rachubę zastosowanie wspólnej noty, jako odpowiedzi do rządu niemieckiego na jego ostatni memorjał.

# Kongres w Hamburgu.

Od chwili, kiedy socjaliści w Rosji doszli do władzy i urządzili się tam, jak to ich prorocy Marks i Engel kazali, zaczęła się ogólna plajta socjalizmu nie tylko w Europie ale w całym świecie. —

I nie należy się temu dziwić: teoria socjalizmu obiecywała ludziom raj na ziemi, piękne ułudy szczęścia, zdrowia, pomyślności, — praktyka wykazała dowodnie w Bolshewji, iż w istocie rzeczy carska Rosja była niebem w porównaniu z obecną socjalistyczną republiką brudu, wszy, bezmyślnych mordów, i ludożerstwa. —

Okazało się dowodnie, że pierwszy lepszy burżuj, tworzący jakiś warsztat pracy i dający ludziom zajęcie, jest tysiąc razy więcej pożądanym nabytkiem dla społeczeństwa, niż cała plejada partyjnych towarzyszy, która swymi reformami pozbawia ludzi chleba, wypychając ich w czerwone bagno klasowych walk i nędzy.

Oczywiście towarzysze postanowili ratować doszczętnie skompromitowany bałagan socjalny i w tym celu zwołano w Hamburgu kongres socjalistyczny, gdzie oczywiście popchała się nasza PPS, która dokładnie sobie zdaje sprawę, iż u nas grunt usuwa się jej pod nogami.

Zdawało by się, że socjaliści będą radzili nad dobrobytem i szczęściem mas pracujących, o które im niby tak bardzo chodzi. Ale o co im właściwie chodzi, ilustruje poniższa uchwała.

„Kongres zwraca się jednomyślnie i jak najenergiczniej przeciwko wojskowej okupacji Ruhry. Okupacja ta narusza najwyższe prawo narodów, prawo do życia w spokoju i do pracy(!). Żaden układ nie może usprawiedliwić tego bezgranicznego nadużycia przemocy. Kongres występuje przeciw wszelkim krokom, które skrycie lub jawnie dążą do aneksji obszarów niemieckich lub do rozbicia jedności niemieckiej”.

„Kongres występuje przeciw wszelkim krokom, które... skrycie lub jawnie dążą do aneksji obszarów niemieckich lub do rozbicia jedności niemieckiej”... Zapamiętajcie sobie to dobrze towarzysze z PPS, wysłcie to przez waszych delegatów podpisali!

A dalej przyjęto jednogłośnie (a więc i głosami t. zw. „polaków” — towarzyszy) uchwałę:

„Kongres wzywa wszystkie partie socjalistyczne, zwłaszcza w państwach ententy i graniczących z Rosją, ażeby nie tylko sprzeciwiały się wszelkiej interwencji, lecz ponadto wszczęły akcję dla zupełnego prawnego uznania rządu sowieckiego i najszybszego nawiązania z nim stosunków handlowych i dyplomatycznych”.

P. P. S. więc jest za wszczęciem wszelkiej akcji dla zupełnego uznania rządu sowieckiego i najszybszego nawiązania stosunków ze zwykłymi i rytualnymi zbrodniarzami.

Gdzie was prowadzą robotnicy z PPS? Czy wy się opamiętacie niewzdrygnięcie kiedy w waszej dłoni znajdzie się pokrąwiona łapa bolszewickich morderców?

Nie poruszamy tu innych również ciekawych uchwał wzywających do obrony „uciśnionych” baranków, którzy z Egiptu przez Morze Czerwone, dostali się do wszystkich państw Europy, zwanych skromnie w rezolucjach kongresu „mniejszościami narodowościowymi”.

Powyższe uchwały dowodzą niezbicie, iż t. zw. międzynarodówka socjalna jest dzisiaj jedynie ekspozyturą żydowsko-niemiecką i służy tylko ich interesom. Że dla niepoznaki szylid ma pomalowany na czerwono, to przecież niczego nie dowodzi i nie powinno dziwić nikogo. Bankrut tak samo zaczyna nowe życie pod inną firmą.

Co ma zatem tam do roboty „polska” partia socjalistyczna? Po co uświetnia swoimi delegatami zebranie towarzyszy wybitnie wrogich naszej Ojczyźnie?

Po co obowiązują się robić dziury w naszym statku państwowym, kiedy wyjechaliśmy już na pełne morze?

Zdaje się, że „restauracja socjalizmu” naszego powinna by się zacząć i skończyć restauracją. Może by to zaszkodziło więcej uczestnikom ale napewno mniej Rzeczypospolitej.

Sądzimy jednak, iż powyższe fakty

otworzą oczy nawet najzacieklejszym zwolennikom czerwonego buńczuka; po kongresie w Hamburgu mogą w PPS pozostać, tylko żydzi i delikatnie mówiąc, naiwni.

I to bez wyjątku, oczywiście, sama grzeczność nakazuje dodać o ile wycofali się stamtąd niektórzy b. wodzowie naszej armji.

A S.

## Protokoły mędrców Sjonu.

Ignacy Oksza Grabowski pisze w „Gazecie Porannej”:

Towarzystwo „Rozwój” przystąpiło do systematycznego wydawnictwa książek żydoznawczych. Na początek ukazały się słynne „Protokoły Mędrców Syonu”. Słusznie. W tem niepospolitem i starannem dziele jawi się rzecz główna, a jest nią plan polityki żydowskiej, plan podboju świata. Ujawnienie tego planu rozpoczyna nową erę w dziejach nowoczesnych.

„Protokoły” były urzędownie zarejestrowane w British Museum w Londynie dn. 10 sierpnia 1906 r., to jest na lat osiem przed rozpoczęciem wielkiej wojny. Dzisiaj są one przedmiotem rozpatrywań, które zwykle nie dochodzą do wiadomości szerszego ogółu.

Jest to fakt kapitalny, że cała wojna i historia obecnego stanu powojennego jest ściśle wykonaniem planu protokółów. Wywłaszczenie przez żydów i władzę polityczną nad światem dla żydów. I jest zupełna ścisłość nie tylko co do celu, lecz i do sposobów dojścia do celu. Dewaluacja monety, demoralizacja obyczajów i niedopuszczenie do szybkiego uporządkowania stanu powojennego. Jakgdyby sztuka na zamówienie.

Tak zwane proroctwa, przepowiednie, jasnowidzenia odnoszą się do wypadków. Można wyczuć czyjaś bliska śmierć odgadnąć myśli nurtujące w głębiach świadomości ludzkiej, można przewidzieć nawet losy narodu, prowadzone przez naturę ludzi i stosunków. Ale w „protokółach” jest coś innego, jest plan wyrozumowany do szczegółów, na zasadzie faktów i przesłanek rzeczywistości. To nie jest messjanizm, ale znany rozbiór, kom-

binacja i obrachunek. Niechaj w messjanizmie bawią się aryjczycy z upojeniem dziecinem, tutaj wola jednolita pcha do celu po przez przeszkody, które ocenia się i usuwa.

W „protokółach” objawiła się „naga dusza” żydów. Wyjście protokółów na światło dzienne przeraziło żydów mądrzejszych. Dla napastnika niema nic groźniejszego, jak odkrycie prawdy przez przeciwnika. W świecie historycznym tylko prawda jest generalnym zwycięzcą.

Przekład skłonił żydów i ich prasę do wybuchów zaprzeczeń i do akcji podania „protokółów” za coś podrobionego, niemal prowokacyjnego.

Pytanie, co tu ma być podrobione? Czy fakty, wśród których żyjemy, są także przez naturę podrobione? Czy kogo obchodzić może (chyba bibliografów), kto pisał „protokoły”, jeżeli są one znakomitem zwierciadłem tego, co się dzieje. Stwierdzam, że ktokolwiek je pisał, czy Teodor Herzl, ojciec sjonizmu, czy Aszer Ginzburg, czy jakiś fałszyfikator, ten jest, czy był konstruktorem w swoim rodzaju genialnym.

Powiedział sparaliżowany dziś Lenin: „jeżeli fakty przeczą naszym ideom, to fakty są fałszywe”. I byli ludzie, którzy dali się brać na taki absurd.

Znajomość i to nie powierzchowna „protokółów” jest dzisiaj obowiązująca dla każdego człowieka myślącego, jeżeli obchodzi go los własny, los dzieci i los narodu. Jest to biblia polityczna nie w znaczeniu prawników pozytywnych, to jest wzoru do działań, ale w znaczeniu źródła „wiadomości złego”.

## Ford - kandydatem na prezydenta.

Głośny milioner amerykański fabrykant samochodów Henryk Ford jest brany tam pod uwagę, jako ewentualny kandydat na stanowisko prezydenta Stanów Zjed. Korespondent nowojorskiej gazety „Daily Mail”, w korespondencji zatytułowanej „The Spectre of Henry Ford” donosi, że wiadomość powyższa straszliwie zaalarmowała zawodowych polityków zarówno z partii republikańskiej, jak i demokratycznej. Przed kilkoma dniami „New York World”, dziennik nie zwykle wstrząsliwy, ostrzega uroczyście przywódców opozycji, że wybór Henryka Forda na prezydenta leży w granicach możliwości. Nie mniej poważne ostrzeżenie przed kandydaturą Forda zwrócone zostało do rządu, aby nie lekceważył nieorganizowanego, ale spontanicznego żądania co do kandydatury Forda.

Co się tyczy samego Forda to kilkakrotnie zaprzeczał on już jakoby miał tego rodzaju ambicje. Oświadcza on, że finansowe i przemysłowe interesy kraju nie dby mu nie pozwoliły na przyjęcie kandydatury.

Faktem jednak jest, że „upiór” Forda zaciążył na umysłach kapitalistów i wszelkiego rodzaju ludzi interesu. Widzą oni w nim szczególną postać, dokoła której łatwo jest zgromadzić masę ludu, poirytowanego polityką obu partii politycznych.

Codziennie w Ameryce daje się słyszeć,

że kraj potrzebuje wielkiego gospodarza ze świata przemysłowego. Przeciwni obywateli patrzą na Stany Zjednoczone jak na olbrzymie przedsiębiorstwo, którego interesy wymagają geniusza przemysłowego. Powołują się oni na słowa Forda, który świadczył, że ma najcięższe zadanie w kraju i to nie w dziedzinie filantropji na wzór Rockefellera lub Carnegiego, lecz w dziedzinie rozwoju produkcji przemysłowej i podnoszenia zarobków.

Jako drugi z rzędu najbogatszy człowiek na świecie Henryk Ford powinien być raczej, zgodnie ze zwyczajem, niezbyt zresztą usprawiedliwionym traktowany z niedowierzaniem. Jestto wszak udziałem wszystkich innych milionerów. Rzecz jednak charakterystyczna, że co się tyczy jego osoby, to nikt nie zazdrości mu jego majątku, jakkolwiek zarabia on wspólnie z synem rocznie 25,800,000 fr. szt.

Świat przemysłowo-handlowy patrzy na ten nadzwyczajny majątek, jako na wyznik uczciwości handlowej Forda. Wyobraża on sobie, że gdyby Ford został prezydentem Stanów Zjednoczonych, to doprowadził by je do takiego samego rozkwitu, jak swoje własne przedsiębiorstwa. W każdym razie, jeżeli, kandydatura Forda istotnie się pojawi, to sprawi ona wiele kłopotu — obu angielskim partiom politycznym.

## Planowany napad na Polskę.

(x) Dochodzą wieści, że bolszewicy noszą się z zamiarem zorganizowania takich samych napadów na pograniczu Polski, jakie urządzili w roku minionym. Rola ta przy-

pada pierwszemu korpusowi, którego sztab stoi w Winnicy. Dowódcą jego jest niejaki Prymakow.

Zawodowi ci bandyci planują napad na Polskę w okolicach Krzemienicy i przedrzeć się tedy do Wschodniej Małopolski.

## MA MARGINESIE.

### Paskarzowi uczującemu.

Wieprzową pieczeń z sosem opłatając w różę  
„Ja szanuję piękność!” — z damą chciałbyś i zec.  
Lecz, gdy mięso pochłoniesz — wiązanke w brawurze  
Jako coś zbytecznego — wyrzucasz pod piec.

Nie ma w twoim użyciu gestu, ni polotu,  
Poezji smukłych palców ujmujących szkła:  
Rozpływasz się w grubiaństwie lakomstwa i potu,  
Zas w żrenicach zachłanność z zwierzęcością drga.

To, co dały kultury spełnienia i mrzonki,  
Stoły wieków tytanicznych wysiłków i mak,  
Nosisz tylko po wierzbach, jak złote pierścionki  
Na beczelonych paluchach ordynarnych rąk!

Kawalerze geszeftu — jurgielnika monet!  
Grube są twoje rysy — gruby akord żądzi!  
Zaden się z twych udawani nie zrodzi baronet,  
A ośmieszysz się tylko — wywyższenia chcąc.

Bo choć szlacheckie herby z bielą nióropuszy  
Wraz z podartym kałosem wyrzucono w śmieć,  
Szlachectwo jeszcze jedno pozostało: duszy —  
A tego nie posiadasz — i nie będziesz mieć!

Darmo tedy zamęczasz najlepszego krawca,  
Darmo frakiem obwisły kaidun będziesz gnieść,  
Każydę pozna po minie płytkiego szubrawca,  
Kto cenę jak przy winie — nie znak, ale treść.

Darmo rzucasz frazesy w potocznych żonglerkach  
I słowa, których brzmienia nie rozumiesz sam:  
Zostaniesz zawsze tylko łagaszem w lakierkach,  
A żeś się chamem rodził, umrzesz jako cham!

Jago — Jago.

### Fabryka azotu w Chorzowie uratowana.

Pisma Śląskie donoszą, że po zagaszeniu  
jednego pieca we fabryce azotniaku w Chorzowie,  
z powodu nadprodukcji, rozpoczęto kroki  
celem utrzymania fabryki w ruchu.

Usiłowania te, jak dotąd, osiągnęły za-  
mierzony cel; przedewszystkiem osiągnięto od  
Ministerstwa Skarbu jeden milion marek zło-  
tych na nowe inwentarze z tem zastrzeżeniem,  
że fundusz ten może być zużyty tylko na in-  
westycje. Następne usiłowania o dalsze kredy-  
ty na prowadzenie fabryki, dzięki zaintere-  
sowaniu najwyższych władz i kół sejmowych,  
są na najlepszej drodze. Z 708 zwolnionych z  
pracy robotników, przyjęto na powrót 134, w  
tem 38 powstańców i 9 uchodźców.

### Nie wykorzystane kredyty.

Według danych z dnia 30-go kwietnia  
stan kredytów towarowych w PKKP. przed-  
stawiał się następująco:

Zdecydowano przyznać kredyty do wy-  
sokości 83 miliardów mk., wykorzystano je na  
sumę 57.2 miliardy marek.

Okazuje się, że nie wykorzystano 26 mil-  
jardów marek przyznanego kredytu.

Najmniej użył przyznanego kredytu przemysł włókienniczy — z 19 miljar-  
dów przyznanych, wykorzystał 15 i pół i chemi-  
czny — z 11, 75 miljarda wykorzystał 11.4.

Widzimy więc, do jakiego stopnia nie-  
słuszne są utyskiwania na brak środków obro-  
towych ze strony przemysłu, który nie wyko-  
rzystuje tych kredytów, jakie otrzymał.

### Gdzie leży Poznań?

Swojego czasu miejski urząd, targów poz-  
nańskich zwrócił się do niemieckiego stowarzy-  
szenia p. n. Verband des Hamburger Einfuhr-  
handels z propozycją wzięcia udziału w tego-  
rocznym jarmarku poznańskim.

Związek ów, któremu widocznie są obec-  
ne formy międzynarodowej kurtuazji, odpowie-  
dział odmownie.

W odmowie zaznaczono, że związek już  
z tego powodu nie może wziąć udziału w jarku,  
„ponieważ w Hamburgu nie można ustalić, w  
jakim kraju znajduje się Poznań”.

Miejski urząd targów poznańskich, wziął  
wobec tego na siebie ciężkie dość zadanie pou-  
czenia mało inteligentnych członków „Verband  
des Hamburger Einfuhrhandels” o najprost-  
szych rzeczach, z dziedziny geografii i historii.

Wyjaśnił im przeto, że byłe dzielnice  
Poznańskiego i Prus Zachodnich stanowią wiel-  
kopolskie i pomorskie województwa, zaś miasto,  
które za czasów okupacji niemieckiej, nosiło  
nieprawidłową nazwę „Posen”, nazywa się tak  
jak się od wieków nazywało t. j. Poznań.

### Robotnicy polscy nad Ruhra.

Wśród robotników w Niemczech powsta-  
ło obecnie — z powodu nagłego szalonego wzro-  
stu drożyzny z winy polityki rządu — nie-  
bezpieczne wrzenie, podsycane przez niemiec-  
kich i rosyjskich komunistów. Agitacja komuni-  
styczna wzmogła się znacznie i grozi Niemcom  
dezorganizacją przemysłu.

Jakież jest w tej sytuacji położenie ro-  
botników polskich?

„Polożenie związków polskich w Niem-  
czech — pisze korespondent „Kur. Wasz.” — a  
szczególniej nad Ruhra, jest bardzo smutne.  
Agitacja nacjonalistyczna podburza przeciw

nim robotników niemieckich w coraz ostrze-  
jszy sposób. W zakładach Thyssen’a w Hamborn  
rozlepiono zawiadomienia, zabraniające mówie-  
nia po polsku. W innej fabryce umieszczono na  
pis, głoszący, że należy bronić fabryki przeciw  
Francuzom i Polakom. Istnieją dowody, że w za-  
kładach Ruhry żywiły nacjonalistyczne niemiec-  
kie z polecenia Berlina, prowadzą jakieś tajem-  
nicze spisy Polaków, podejrzewanych o sprzy-  
janie Francji. Można sobie wyobrazić, do czego  
doszłoby, gdyby „sprawiedliwość” niemiecka  
uzyskała teraz możność załatwiania się z tymi  
„zdrajcami”, którzy — Niemcy o tem dokładnie  
wiedzą! — napewno nie mają nic wspólnego z  
zarzucanymi im zbrodniami!

Materjalne położenie polskich związków  
robotniczych jest równie złe, jak związków nie-  
mieckich. Mimo to, organizacje polskie są moc-  
niejszymi w Niemczech, ponieważ wiąże je duch  
narodowy bardzo silny i na wysokim poziomie  
są utrzymane”.

### Żydzi a upadek bolszewizmu.

Żydostwo całego świata zaczyna się już  
poważnie liczyć z upadkiem bolszewizmu. Inte-  
res się nie bardzo udał, więc trzeba go „zlikwi-  
dować” bez strat i ofiar.

W Berlinie powstał „Zjednoczony komi-  
tet uregulowania emigracji”, który zawarł u-  
mowę z sekcją żydowską przy rządzie Sowie-  
tów w sprawie emigracji żydostwa z Rosji.  
Utworzone być mają specjalne biura emigra-  
cyjne w liczbie 40.

W swoim czasie na poufnym zebraniu  
komisarzy bolszewickich w Moskwie naradzano  
się nad środkami ochrony żydów na wypadek  
upadku Sowietów. Rozpoczyna się więc od-  
wrót żydostwa od bolszewizmu.

W sprawie tej pisze słusznie warszaw-  
ska „Gazeta Poranna”.

„Jakkolwiek więc odwrót od bolszewiz-  
mu grozi tym międzynarodowym czynnikom  
wielkiem niebezpieczeństwem, to jednak zdają  
się one decydować na ten odwrót i przerzucić  
się, być może, do innej krańcowości zwłaszcza,  
że bolszewizm faktycznie nie dał jednej stronie  
tej spółki, żydom, jak sami już otwarcie przyz-  
nają, oczekiwanych rezultatów w sferze popra-  
wy warunków rozwoju nacji żydowskiej nawet  
w samej Rosji... i nie wykorzystał tam antyse-  
mityzmu”.

Tak więc Żydzi nawet przegrywając  
chęć wygrać.

Prawdziwie po żydowsku!

## Listy krakowskie.

(Dość tych „potępięczych swarów”... Tryum-  
fy jugosłowiańskie w Krakowie. Z kartek „po-  
ezji” krakowskich niefuturystów. Kraków na  
łamach włoskiej „Rovente”. Nieco o spadku po-  
litycznych walut. Spieszmy na polski „Akropol”!

Z prawdziwą rozkoszą czyta się dzisiej-  
sze „dzienniki”, które promieniają radością, że w  
Polsce zaczęło się od nowa: „risorgimento dello  
stato” — renesans rządów większości, która  
przecież okaże Polsce i Europie, że niezawsze  
jesteśmy wyrazem wewnętrznej anarchii, jak-  
by tego chciał „Naprzód” Krakowski, skonster-  
nowany, a już w wywodach i kalumnjach tak  
obłożony, że możemy mu prorokować w pante-  
onie wielkości socjalistyczno — żydowskich,  
statuę z błota (le statue di fangol) — — —  
Sekunduje mu stylem: „comédie larmoyante”  
„Czas”, ubolewający nad Sikorskim, Piłsudskim  
i różnymi ludźmi z zapiecka, a których organ  
opłakuje jakby ongi za austriackich czasów te-  
rezańskich: „Keuschheitkommissionszeitung”  
dzisiaj nudzi stylem chronicznego gderania,  
gdy wokół słyszy się radosny okrzyk polskiego  
słowa, polskiej gazety... Ucichły potępięcze  
swary, a rozpoczął się dzień zwartej pracy na-  
rodowej. Ołbrzymia droga odrodzeniowa, wyz-  
woleniowa! — — —

Jugosłowianie zatriumfowali na meczu,  
gdzie 15 tysięcy widzów oklaskiwało zwycię-  
stwo, oraz w teatrze im. Słowackiego, gdzie znów

sztuka: „Matka Jugowiców”, pióra Wojnovica,  
zyskała niebywały sukces. Motyw sztuki z  
ulubionej karty dziejowej Kosowego Pola, gdzie  
może porażka Serbów, stała się późniejszym  
zwycięstwem tematu w poezji, która uczyniła  
z Kosowego Pola najjaśniejszą kartę serbskie-  
go poety, snującego swoje utwory dokoła epo-  
su dziejowego. Sztuka Wojnovica istotnie od-  
tworza w wysokim stylu narodowego patosu  
dziejową kartę i dziejowe postacie... Raz przy-  
najmniej sięgaliśmy po poezję pobratymców po-  
łudniowych, znanego zresztą Wojnovica i z in-  
nych jego utworów: „Trylogii dubrowickiej”,  
„Pani ze słonecznikiem”, granych na scenach te-  
atrów krakowskich.

Kiedy poezja futurystów krakowskich u-  
milkła, nie zyskując zbytniego poklasku, okrom  
kawiarnianej popularności, odezwała się nutą  
szczerzej liryki, krakowskiego poety, A. Was-  
kowskiego, oraz drugiego: Janowskiego, z to-  
miku jego: „Siejba też” — — — Szczere talen-  
ty tych nawskroś polskich tematów, nieprze-  
brzmiałych, ilekroć je wypowie talent siłą twór-  
czości, która nie przeżyje się, nie wyblaknie na  
kartce papieru, bo jest życiem duszy narodowej  
w ewolucjach prawdziwej kultury. Waskowski  
jest tym typem neoromantyka, zaś Janowski  
przechodzi już ze swoją poezją na stronę no-  
wej generacji poetów, wcale jednak nie krzy-  
kliwych czy nużących swoją dekadencją współ-  
czesnej quasi „nowej sztuki”, śladem starej po-  
ezji dziwolągów aleksandryjskich... Kraków  
na szczęście nie stwarza w Polsce „jarmarcznej  
poezji” żonglerów i kunsztmacherów... Choć ma  
poezję i średniowiecznego rybaka.

Na łamach włoskiej: „Rovente”, wycho-

dzającej w Parmie, a doszłej i do Krakowa... uk-  
zały się obok artykułu polskiego o sztuce sto-  
sowanej artysty, F. Depero, włoskie obfite, a  
na pierwszym miejscu, wzmianki o krakow-  
skich wystawach i poezji włoskiej (przekłady  
i artykuły: „dal poeta, Michał Asanka — Ja-  
poll, articoli sulla poesia contemporanea in Ita-  
lia ed ampi cenni su „Rovente”) jaką czytali  
i czytelnicy pism łódzkich wielokrotnie! Tu-  
ryńska: „Illustrazione del Popolo” zapowiedzia-  
ła też artykuły i reprodukcje o sztuce pol-  
skiej współczesnej obok majolańskiej II Secolo  
illustrato”.

Polityczne waluty spadły! Czerwone i  
te przejawskawione, komunistyczne, obok spoj-  
skich niezadowolonych, że polityka większości  
zwyciężyła. Nie podoba się to ludziom, przy-  
wykłym już do stawiania horoskopów czarnej  
przyszłości, wężących w Polsce stale wojny,  
anarchję, pogromy lub awantury... Dzisiaj ta  
moneta straciła na wartości, spadła do zera  
przewidywań tych: „polityków czerwonych  
dub”... (jak: — „smalone duby!”)

Wyspiański wyprorokował, że Wawel  
stanie się polskim Akropolem. Odżyje na nim  
tradycja wieków, polskie panatheje, urządzone  
w dniach świąt narodowych, aby złożyć hołd  
tej tradycji wielkości, a budując od nowa  
Akropol — Wawel, dumać już nie marzenia-  
mi, ale rzeczywistością Wielkiej Polski. Spiesz-  
my na ten Akropol, ale i fundujmy „cegiele”  
wawelską, aby coperdziej zajął się przepych  
„narodowego kościoła pamiątek” — — —

Podwawelski.

# KRONIKA

## — Kalendarzyk.

Sobota dnia 9 czerwca Fryma i Felic.

Wschód słońca g. 4 m. 20

Zachód s. 8 m. 48

## — Widowiska.

**Teatr miejski (Cegielniana 63)**

„Kolega Crampton” po pol., „Wiera Mircewa” wiecz.

**Teatr Scela (Cegielniana № 18)**

„Bajadera”

**Filharmonja (Dzielna 20)**

„Luna” (Przejazd 1)

„Młodość”

„Casino” (Piotrkowska 67)

„Takie to już są te kobiety”

„Odeon” (Przejazd 2)

III serja „Wśród małych”

**Grand-Kino (Piotrkowska 72)**

„W zakleym domu”

**Miejska Biblioteka Publicz (Andrzeja 14)**

otwarta codziennie od 3—9 wiecz.

**Muzeum Nauki i Sztuki (Piotrkowska 91)**

Prace artystyczne S. Grodzieńskiego i akwa

rele B. Korzańskiego.

Od 31 V — 17 VI włącznie między 3—8 wiecz

**Kalendarzyk historyczny.**

1194 — 9—14 Zgon Kazimierza Sprawiedliwego

## Wiadomości bieżące

### — Konkurs.

W celu upamiętnienia 150 letniej rocznicy ustanowienia komisji edukacji narodowej magistrat (Wydz. Oświaty i Kultury) ogłasza niniejszem konkurs na broszurę, objętości 15-16 stron druku 16-ki, dla młodzieży szkolnej ponad 14 lat i słuchaczy kursów dokształcających, z terminem składania prac do 15 sierpnia rb.

Ustala się dla najlepszej pracy jedną nagrodę w wysokości mk. 1,000,000. Prace należy nadsyłać w kopertach zamkniętych, opatrzonych godłem autora.

W skład komit. sędziów wchodzi: Zarząd Centralnego Biura Kursów dla dorosłych w Warszawie oraz delegat wydziału oświaty i kultury w osobie kierownika kursów dokształcających.

### — Państwowa Szkoła Przemysłu Artyst.

Egzamin przedwakacyjny do Państwowej szkoły przemysłu artystycznego w Krakowie Aleja Mickiewicza Nr. 7 rozpocznie się 25 czerwca o 9-tej. Zakład ten posiada względnie będzie posiadał od wakacji oprócz oddziału ogólnego sześć szkół specjalnych a mianowicie: Szkołę malarstwa dekoracyjnego, architektury, wnętrza, grafiki, rzeźby, ceramiki i szkołę specjalną. Uczniowie mają prawo służby, jednorocznej.

### — Tramwajarze żądają podwyżki.

(bip) Onegdaj na terenie remizy tramwajowej odbyły się 2 zebrania pracowników tramwajowych z następującym porządkiem dziennym:

1) podwyżka, 2) wybory zarządu do orkiestry i 3) wolne wnioski.

Pierwsze zebranie odbyło się o godz. 10 rano, a drugie o godz. 7 wiecz. Jako referent wystąpił prezes związku p. Smolec, który po dłuższym przemówieniu wskazał na krytyczne położenie materialne tramwajarzy. Referent był zdania, że należy wystąpić z żądaniem o podwyższenie płac o 35 proc. Prócz tego 100,000 mk. dla żon. pracownika i podwyższyć o 100 proc. stawki komorniane.

Po dłuższej dyskusji uchwalono przyjąć wniosek referatu. Termin odpowiedzi ustanowiono na 17 bm. następnie postanowiono zafundować orkiestrze sztandar, która to sprawę przekazano specjalnej komisji. Postanowiono sztandaru nie używać do żadnych politycznych celów.

W wolnych wnioskach poruszono sprawę kasy chorych. Wobec tego, że podczas choroby kasa chorych wypłaca tylko 60 proc. zarobków, postanowiono ratę 40 proc. podczas choroby pracownika zażądać od dyrekcji.

### — Sprawa podwyżek i urlopów.

(bip) W poniedziałek wyjeżdża do Warszawy wspólna delegacja związków zawodo-

# Jak się wypłaca zasiłki rezerwistom.

## WYJAŚNIENIA Z KOMISARJATU RZĄDU.

(bip) Wobec licznych skierowanych do nas zapytań w sprawie zasiłków dla rodzin rezerwistów roczników 1896 i 1897 zwróciliśmy się do referenta do spraw zasiłkowych, przy komisarjacie rządu p. Artura Rajna, który udzielił nam następujących informacji.

Na zasadzie ustawy z dn 22 marca rb, akcja zasiłkowa dla rezerwistów powołanych na ćwiczenia została przez ministerstwo spraw wewnętrznych przekazana komisarjatu rządu. Referat zasiłkowy przy komisarjacie rządu jest w tej sprawie instancją decydującą i wszelkie rekursy, przesyłane przez magistrat zostają ostatecznie załatwione. Rekursy od orzeczenia magistratu są załatwiane w następujący sposób:

Prawa do zasiłków nie mają członkowie rodziny samodzielnie zarobkujący, (np. żona, pracująca w fabryce, teściowa powołanego) natomiast matka powołanego, jeżeli nie pracuje, ma prawo do zasiłku.

Pracodawcy zaliczeni do 8-ej kategorii przedsiębiorstw przemysłowych zwolnieni są od płacenia zasiłków swym zatrudnionym. Podczas orzeczenia rekursu referat zasiłkowy bierze pod uwagę art. 2 ust. czy

był rodziny powołanego, bezpośrednio przed odejściem na ćwiczenia zależny jest od jego pracy lub zarobku, został zagrożony, czy też nie.

Ogółem do referatu zasiłkowego wpłynęło 90 rekursów na orzeczenia magistratu, z których 40 zostało uwzględnionych.

Charakterystycznym jest, że głównie rekursy wpływają od pracodawców, którzy chociaż mogą, nie chcą płacić za swych pracowników i starają się obarczyć wypłatą skarb Państwa.

Rezerwiści i ich rodziny otrzymują następujące zasiłki:

Jeżeli pracodawca ponosi ciężar zasiłku, to płaci on 60 proc. zarobku swego pracownika, obliczone w stosunku dziennym jeżeli utrzymuje on jedną osobę. Jeżeli utrzymuje 2 osoby, to 70 proc. zarobku, 3 i więcej osób — 80 proc. Ze skarbu Państwa płaci się za utrzymanie jednej osoby — 8000 mk. dziennie, 2 osoby — 9000 mk. 3 i więcej osób — 10,000 mk. dziennie.

Zasiłki te ze skarbu Państwa odbierają się w magistracie w komisarjacie rządu z kredytu przydzielonego mu z ministerstwa spraw wewnętrznych.

## Dopłata do patentów.

(bip) Za kilka dni ukaże się obwieszczenie o dopłacie do świadectw przemysłowych na zasadzie nowej ustawy z postanowieniami, zawartych w nowej ustawie o państwowym podatku przemysłowym wynikają dla płatników podatku tego następujące obowiązki:

a) przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe oraz osoby wykonywujące zajęcia przemysłowe, które już na zasadzie ustawy o państwowym podatku przem. obowiązane były wykupić na rok 1923 świadectwa przemysłowe, winny dopłacić różnicę pomiędzy ceną posiadanego świad. przem. a ceną przypadającą obecnie zgodnie z przepisami nowej ustawy;

b) na przedsiębiorstwa, zajęcia i oddzielne składy, które w myśl poprzedniej ustawy nie podlegały obowiązkowi nabycia świadectw przemysłowych wzgl. kart rejestracyjnych, a co do których z mocy nowej ustawy obowiązek ten obecnie powstał,

winni przedsiębiorcy nabyć właściwe świadectwa przemysłowe ewentualnie karty rejestracyjne zgodnie z postanowieniami nowej ustawy.

Karty rejestracyjne będą płatne. Dopłaty do świadectw przemysłowych uskutecznić się będzie nie w magistracie tylko w kasie skarbowej i w odnośnych urzędach skarbowych.

Dla ułatwienia mogą związki i stowarzyszenia kupieckie za zezwoleniem izby skarbowej sporządzić listy swych członków, pobrać u nich dopłatę i razem wnieść do kasy skarbowej całą sumę.

Uskutecznienie dopłaty będzie uwidocznione na drugiej stronie świadectwa przemysłowego.

Termin dopłaty oznaczony został na dni 45 od dnia ogłoszenia ustawy. Do sumy dopłaconej do patentu również dochodzi opłata samorządowa i szkolna.

## Nóż przyczyną trójkąta małżeńskiego.

### OGRABIENIE MĘŻA, UCIE CZKA Z KOCHANKIEM.

(pap) W dniu 7 czerwca rb. ukazała się wzmianka w dziennikach łódzkich o okradzeniu męża i ucieczce z kochankiem Eleonory Pietrzyk zam. w Chojnach.

Na zasadzie tej wzmianki, VII Kom. P. P. wszczął poszukiwania i w jednej z spelunek, znajdujących się w obrębie tego komisariatu, gdzie w jednej z nich, przy ul. Nowo-Cegielnianej Nr. 10, u niejakiej Janowskiej, zastał dwoje ludzi, którzy na widok policjanta zdradzali niepokój. Okazało się, że jest to właśnie czuła para, która zbiegła z pieniędzmi i rzeczami męża Eleonory, Pietrzyka.

W czasie dochodzenia Eleonora zeznała co następuje:

Pewnego dnia była sama w domu i oto Nessler, zły duch, otworzył drzwi do mieszkania jej, i pod groźbą noża zgwałcił ją. Po tem niemiłym zajściu często się widywali oboje, zaś Ludwik, grożąc, że opowie wszystkim mężowi, namawiał ją do okradzenia męża i ucieczki z nim.

żona i ucieczki z nim.

W dniu 6 czerwca rb. Nessler przyszedł do niej, gdy była sama w domu, trzymając, jak zwykle, tradycyjny nóż w lewej ręce, zmusił Pietrzykową do zabrania mężowi pieniędzy, garderoby i biżuterji oraz udania się z nim w „podróż poślubną”, co też P. uczyniła.

Żona Nesslera, czuwając od początku nad korzystną eskapadą swego męża, udała się do „gniazdka” kochanków przy ul. N. — Cegielnianej 10, informując przedtem męża o swojej wizycie. Nessler, wiedząc o tem, pod pozorem przechadzki, wyprowadził swą kochankę na spacer do lasu, zaś żona jego, nie mając zbyt wiele czasu na oczekiwanie powrotu męża z kochanką, zabrała pozostawione w tym celu przez męża rzeczy i pieniądze, udając się do domu swego w Chojnach.

Czulym kochankiem i prawowitą żoną oraz „nieszczęśliwą ofiarą” noża zaopiekowała się policja.

wych celem interpelowania ministerstwa pracy w związku z wystawionymi żądaniem podwyżki i sprawy urlopowej.

— Połączenie Pabjanic ze stacją kolejową Pabjanice.

(pap) Jak się dowiadujemy, zarząd łódzkich kolei elektrycznych dojazdowych

rozpoczął już budowę nowej linii tramwajowej, która połączy miasto Pabjanice ze stacją kolei kaliskiej, Pabjanice.

Budowa nowej linii, długości 3 i pół kilometra, potrwa około 2 i pół miesiąca, przyczem szereg bezrobotnych znalazło pracę.

Zaznaczyć wypada, że budowa tej linii następczyli zarządowi kolei wiele trudności ze względu na niedogodny teren. Inicjatywa zarządu kolei dojazdowych w tym kierunku podjęta, znalazła pełne uznanie wśród mieszkańców tamtejszych okolic.

— Taksa na egzaminy dojrzałości dla eksternów.

(pap) Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustanowiło na całym obszarze państwa polskiego takse za egzamin dojrzałości dla eksternów w państwowych seminarjach nauczycielskich w następującej wysokości: 1) za pełny egzamin dojrzałości 30.000 mk., 2) za uzupełniający egzamin dojrzałości 8.000 mk., 3) za egzamin na nauczycielkę robót kobiecych 15.000 mk., 4) za tenże egzamin składany przy pełnym, wzgl. uzupełniającym egzaminie dojrzałości 5.000 mk., 5) za egzamin na kierowniczkę ogródka dziecięcego 15.000 mk.

Pozatem Ministerstwo ustanowiło, że fundusze, uzyskane z powyższych opłat, winny być użyte na honoraria dla członków komisji egzaminacyjnych. Zarządzenie to obowiązuje od wiosennego terminu egzaminów 1923 r. aż do odwołania.

**Zakończenie kursu instruktorskiego.**

(pap) W dniu dzisiejszym odbędzie się zakończenie kursu instruktorskiego przy Komendzie okręgowej P. P. w Łodzi. O godz. 10 rano odbędzie się uroczysta msza św. w katedrze św. Stanisława Kostki, od 11 do 13 odbędzie się ćwiczenia w szkole przy ul. Kątnej Nr. 9, zaś o g. 13 wspólny obiad.

Niezawodnie i tym razem kursy te przy Komendzie okr. PP. w Łodzi przysporzą państwu szereg dzielnych i wykształconych fachowo obywateli — stróżów bezpieczeństwa.

— **Podrożenie biletów na kolejach do dojazdowych.**

(pap) Z dniem 1 czerwca b. r. Koleje dojazdowe łódzkie podniosły dotychczas, taryfę o 100 mk. na kilometr, co obecnie wynosi razem 400 mk. od pasażera za kilometr.

— **Dla handlarzy bydłem.**

(bip) Ponieważ przy ładowaniu zwierząt na dworcach podlegają one oględzinom weterynaryjnym, każde zwierze winno być opatrzone świadectwem pochodzenia, na odwrócie, którego lekarz weterynaryjny odnotowuje wynik oględzin zwierzęcia.

— **W prawie korespondencji z placówkami konsularnymi Rzplitej.**

(bip) Władze poleciły podwładnym sobie organom, aby pisma placówek konsularnych Polski z zagranicą traktowane były jako pilne, a odpowiedzi udzielane były z możliwym pospiechem pod osobistą odpowiedzialnością urzędników.

— **Zebranie w „Lutni”.**

Kultura śpiewacza w Polsce jest jeszcze dość zaniedbaną. A szkoda, bo ostatni sukces warszawskiej „Harfy”, biorącej pierwszą nagrodę w Amsterdamie stwierdził, jak owocną byłaby praca na tem polu.

## O kontrole szkół prywatnych.

(pap) Rodzice lub opiekunowie, chcący kształcić dzieci, w wieku szkolnym, nie w publicznej szkole powszechnej, lecz w innym zakładzie naukowym lub w domu, są obowiązani do dnia 31 sierpnia każdego roku zawiadomić o tem właściwą opiekę szkolną. W zawiadomieniu tem winny być wskazane: nazwisko i imię dziecka, jego adres, nazwisko, imię i dokładny adres ojca, wzgl. matki lub opiekuna(ki) dziecka, rodzaj, nazwa i adres szkoły, do której dziecko będzie uczęszczać; w wypadkach zaś pobierania nauki przez dziecko w domu, zamiast danych, dotyczących szkoły, winno być wskazane: nazwisko, imię i adres oraz stopień wykształcenia nauczyciela wzgl. osoby, która uczyć będzie dziecko.

Gdyby zawiadomienie, o którym mowa wyżej, z powodu nieznajomości adresu ośrodka szkolnej lub z innych przyczyn zosta-

ło przez rodziców wzgl. opiekunów przesłane do dozoru szkolnego, rady szkolnej lub inspektora szkolnego, fakt ten nie może być uznany za niewykonanie przepisu, zawartego § 31 dekretu o obowiązku szkolnym. Odnosny organ samorządu szkolnego wzgl. inspektor szkolny ma obowiązek niezwłocznie przesłać wspomniane zawiadomienie właściwej opiece szkolnej do dalszego urzędowania.

Dzieci, pobierające naukę w domu, lub w szkole bez praw publiczności, których rodzice wzgl. opiekunowie prawnie wykonali obowiązek meldowania, przepisany w par. 31 dekretu o obowiązku szkolnym, nie mogą być zapisywane do publicznej szkoły powszechnej z urzędu na mocy art. 20 dekretu, lecz wyłącznie w trybie art. 29 tegoż dekretu na podstawie egzaminu, zarządzanego przez inspektora szkolnego.

wienia.

— **Pęcherz Marianny Kalety.**

(bip) Władze policyjne aresztowały Mariannę Kaletę, która w specjalnych przygotowanych na ten cel naczyniach szmuglowała spirytus z Łodzi do Kuluszek. Spirytus odesłano do urzędu skarbowego.

— **Nowoczesna gościnność.**

(pap) Wolska Stanisława, lat 33, zam. przy ul. Petersburskiej 6, udała się do swej znajomej, Bruchiczowej, Rawska Nr. 5, z prośbą o przenocowanie. W czasie snu syn Bruchiczowej skradł Wolskiej z pod poduszki pieniądze i zbiegł.

## Teatr i sztuka

— **Teatr Miejski.**

Dzisiaj 9 czerwca po poł. dla młodzieży szkolnej „Kolega Cramton” wieczorem o 8.15 świetna sztuka Urwańcowa „Wiera Mircewa”

## Z sądów

— **O znieważenie burmistrza.**

(pap) Onegdaj sąd okręgowy w Łodzi w trybie postępowania uproszczonego rozpatrywał sprawę Konrada Fijałkowskiego, oskarżonego o znieważenie burmistrza m. Brzezina, Wacława Niedźwiedzia, na jednym z posiedzeń Banku Współdzielczego przez użycie słów „szubrawiec lotr i tp.”, przyczem groził mu rozbiciem „łba”. Rozprawę prowadził p. sędzia Zaborowski.

Oskarżony do winy nie przyznał się, wyjaśniając, że burmistrz Niedźwiedź absolutnie nie nadaje się na burmistrza, gdyż jest stronni- czy, faworyzuje członków PPS i żydów przy-

Dlatego należałoby przyklasnąć zarządowi łódzkiej „Lutni”, zmierzającemu do podźwignięcia towarzystwa.

Na dzisiejszym posiedzeniu, po wysłuchaniu sprawozdań, został dokonany wybór nowego zarządu i powzięto szereg rezolucji mających przyczynić się do ponownego rozkwitu rzeczonoego śpiewaczego związku. Z przykrością za tem zauważyć należy nieobywatelskie stanowisko „Banku Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijańskich”, w sprawie rozszerzenia lokalu. Polskie towarzystwo handlowe powinno zrozumieć rolę „Lutni” jako towarzystwa ideowego, stojącego na straży kultury polskiej i zamiast rzucać kłody pod nogi podać mu rękę w jego ciężkim dziś położeniu.

— **Agencja P. A. P.**

Polska Agencja Prasowa i Reklamowa PAP. z dniem wczorajszym została przeniesiona do lokalu własnego przy ul. Cegielińskiej Nr. 19 (róg Zachodniej), Nr. tel. 18-60.

## Wypadki i kradzieże

— **Pożar.**

(pap) Wczoraj o godz. 12 w nocy syreny oznajmiły, że w stronie dworca Kaliskiego wybuchł pożar. Jak się okazało, paliła się fabryka Henryka Wyssa, przy ul. Miłsza Nr. 14. Do akcji ratunkowej zawezwano cztery oddziały straży ogniowej, które pożar po dwugodzinnej akcji, zlokalizowały.

— **Czuły mąż pod wpływem alkoholu.**

(pap) Lucjan Kaczmarek, zam. przy ul. Zakątnej Nr. 47, nocy ubiegłej będąc w stanie pijanym, usiłował przebić nożem swą żonę Franciszkę, na krzyk której zbiegli sąsiedzi i policja, która czulego małżonka odprowadziła do komisariatu, gdzie spisano protokół i zatrzymano do wytrzeź-

najszerszego jest słowo siły niezgłębionej pełnej, wyrazem najszlachetniejszego potężnego, że „Sulkowski” każde słuchaczowi zapomnieć o usterekach, śledzić z oddechem zapartym 5-cio aktową pieśń współcześnie największego tytanu literatury polskiej.

Przedziwna opowieść — księżna Agnieszka... i Józef Sulkowski — dwa duchy szybujące po jasnym szlaku wolności a obok białych gołębi i purpurowych róż miłości krogulec d'Antraignes, posępne tło knoń i intrygi.

W poprzek zamysłem wszystkim, w poprzek zdradom wszelkim on — Sulkowski — rycearz bez skazy, o przedziwnej sile ducha, orzeł któremu nakaz Napoleona — podetnie skrzydła rozpostarte do lotu — Sulkowski pełen hartu stalowego, żołnierz — co generałowi Bonapartemu wydał się rywalem groźnym.

Tragedja Stefana Żeromskiego doczekała się jubileuszu 25 przedstawienia. Przetrwawszy go dzisiaj po raz dwudziesty któryś na cele stowarzyszenia „Dowborczyków” odsłoniła na nowo piękno swoje przed szczerze wypełnioną widownią. Przybrała się jeno jakoś odświeżniej, nabrała żołnierskiego wigoru.

Sulkowskiego kreował Juliusz Osterwa, uprzednio podbiwszy nim serca Warszawy. Była dziwna poezja w grze Osterwy. Liryczna najczystsza, zadumy pełnej głęboka. Po za nią oczy które patrzyły w dal kiedyś zadumane, przezwajające los swój w Egipcie — Ten ton, oczy te a przytem spokój żołnierza bez trwogi w jakiej niby w ramy kunsztowne oprawił rolę uczyniły kreację Osterwy wielką i mocną. — Tym samym jasnym szlakiem wyżyn twórczości aktorskiej szła Leonja Barwińska — Agnieszka księżna Gonzaga. Jako hrabia d'Antraignes plastyką ujęcia postaci przykuwał uwagę widzów p. Barwiński. Była w nim siła i moc przekonania.

Z dawnej obsady Oswald, Wybrański, Gurynowicz, Wojciechowski, Rzecki — Wymieniam role ważniejsze — grali z prawdziwie szczerem zapalem i poszanowaniem sztuki.

W roli Zawilca, starego wiarusa, wystąpił poraz pierwszy w Łodzi p. Trzywdar — Rakowski. Rolę opanował dobrze i grał ją chwila mi doskonale.

## Teatr Miejski.

### „Sulkowski”.

Tragedja w 5 aktach Stefana Żeromskiego.

Występ Juliusza Osterwy.

Idzie Żołnierz przez bory i lasy, przebiega ścianę niemiecką, broczy krwią pod Mantua, broni grobli Zelwjańskiej, przymiera chłodem i głodem, bosi i w podartym mundurze pod obcem niebem, śniąc o Ojczyźnie dalekiej...

Z głębokiej o ojczyznę troski i z nadziei w różaną jutrzeńkę narodu urodziła się tragedia Stefana Żeromskiego. Tragedję silną ideowo, obciążoną szczegółami zbędnymi, dłałami (poczawszy od końca II aktu) przydługimi, które stają się raczej opowiadaniem, przeniesionem na scenę. — W ten sposób nie dał utworowi silnej architektury teatralnej — z czym powinien liczyć się realizator sceniczny dzieła.

Ale w „Sulkowskim” jest tyle uczucia

każdej nadarzającej się okazji, jak np. przy re-  
partycji podatków itp. Oskarżony twierdził, że  
zwalczał tę politykę komunalną, stojąc na grun-  
cie prawniczym. Na tem tle wynikło też zajęcie  
które dało powód do tego oskarżenia. Na zebra-  
nia rady nadzorczej Banku współdzielczego  
Niedźwiedź w ostrej formie domagał się wyklu-  
czenia Fijałkowskiego z zarządu, wyrażając się  
o nim, jako o człowieku, któremu przed wojną  
reki nie podawano, na co oburzony tem Fijał-  
kowski zareagował również w ostry sposób.

Świadkowie powyższe okoliczności po-  
wiedzieli.

Obronca oskarżonego adwokat Kobyl-  
ski twierdził, że oskarżony działał pod wpły-  
wem słów Niedźwiedzia i że w danym wypadku  
była to retoryka, wobec czego prosił o uniewin-  
nienie.

Sąd oskarżonego uniewinnił.

#### — Podziękowanie.

Jego Eks. Ks. Biskupowi W. Tymieniec-  
kiemu za poświęcenie sztandaru i odprawienie  
Mszy św. i za wzniesłe kazanie wyłożone w  
dn. 8 czerwca rb. składa serdeczne Bóg zapłać  
— Apostolstwo Modlitwy par. św. Krzyża w  
Łodzi.

#### — Z Tow. Muz. im. Szopena w Łodzi.

Zarząd Tow. urządzi dla członków i  
wprowadzonych osób, w niedzielę d. 10 bm. wy-  
cieczkę do Tomaszowa Mazowieckiego i nie-  
bieskich źródeł.

Wyjazd pociągiem, z dworca Kaliskiego  
o godz. 10 min. 40 przed południem.

Punkt zborny na tymże dworcu o godz. 10  
przed południem.

Wycieczkę prowadzić będzie prezes  
T-wa p. Jan Andrzejewski.

#### — Kwesta na ochronę.

W niedzielę, dnia 10-go czerwca rb. na  
ulicach m. Łodzi odbywać się będzie kwesta na

Ochronę Bałucka. Przez cały czas wojny, aż do  
obecnej chwili nikt na tę instytucję nie wycia-  
gnął ręki do społeczeństwa. Koniecz-  
ność utrzymania ochrony w tej dzielnicy, do  
której uczęszcza przeszło 120 dzieci, i niezbęd-  
ny remont zakładu, zmusza Komitet Ochrony  
Bałuckiej do zapukania do społeczeństwa.

Niewątpliwie cel wysoce sympatyczny.  
przemawiający do serc polskich społeczeństwa zna-  
ną ofiarność Łodzi.

#### — Komunikat.

Tow. „Rozwój” oddz. 3-ci zaprasza człon-  
ków i sympatyków na Ogólne Nadzwyczajne  
zebranie, które odbędzie się w poniedziałek 11  
czerwca br. punktualnie o godz. 7-ej wiecz. w  
sali kina „Wiktoria” przy ul. Kilińskiego 203.

Zarząd.

Lokal Towarzystwa mieści się przy ul.  
Napiórkowskiego Nr. 30, otwarty we wtorki i  
piątki od godz. 7-ej do 9-ej.

6299

## Rozkład jazdy.

Od 1-go czerwca.

ŁÓDZ-FABRYCZNA.

| Odjazd.                | 23.40                     | Warszawa |
|------------------------|---------------------------|----------|
| 6.00 osob. Tomaszów    |                           |          |
| 7.20 posp. Warszawa    |                           |          |
| (bezpośredni)          | 1.05 osob. Warszawa       |          |
| 8.00 osob. Koluszki    | 7.25 " Sosnowiec, Kra     |          |
| 12.20 " Warszawa, Kra  | 8.35 " Piotrków           |          |
| ków                    | 10.10 " Tomaszów          |          |
| 13.35 " Warszawa, So   | 10.55 " Koluszki          |          |
| nowiec                 | 13.25 " Ko uszki          |          |
| 15.20 " Warszawa, So   | 15.55 " Sosnowiec         |          |
| nowiec, Kraków         | 16.25 " Warsz (bezp.)     |          |
| 17.20 " Koluszki       | 17.05 " Warszawa          |          |
| 19.10 " Tomaszów       | 21.00 posp. Sosnowiec Kra |          |
| 19.40 " Warsz. (bezp.) | ków                       |          |
| 20.55 " Piotrków       | 21.50 " Warsz. (bezp.)    |          |
| 22.55 " Sosnowiec      | 23.19 " Tomaszów          |          |
| Skarżysko              |                           |          |

ŁÓDZ-KALISKA.

| Odjazd                    | Przyjazd                |
|---------------------------|-------------------------|
| 0.42 posp. Poznań, Berlin | 0.42 posp. Z Warszawy   |
| Paryż                     | 1.40 osob. Kempna, Lesz |
| 1.58 osob. Warszawa       | na                      |
| 3.41 " Kempno, Lesz-      | 3.26 " Warszawy         |
| no                        | 5.25 " Poznań           |
| 5.40 " Warszawa           | 6.50 osob. Krakowa Ka-  |
| 6.3 " posp. Warszawa      | towie (bezpośredni      |
| 7.30 osob. Ostrów         | z Krakowa)              |
| 10.05 " Koluszki          | 9.40 " Ostrowa          |
| 10.40 " Tarnobrzegi       | 9.50 " Gdańska          |
| 13.02 " Poznań            | 10.17 " Warszawy        |
| 14.40 " Warszawa          | 12.47 " Warszawy        |
| 16.00 " Sieradz           | 14.25 " Poznań          |
| 19.05 " Gdańsk            | 14.30 " Tarnobrzega     |
| 19.30 " Ostrów            | 18.40 " Ostrowia        |
| 20.00 " Kraków Kato-      | 18.55 " Koluszek        |
| wice, (bezp. Kraków)      | 21.15 " Sieradza        |
| 23.16 " Poznań.           | 23.01 " Warszawy        |

Giełda warszawska, z dnia 8 b. m.

Dol. St. Zł. 66900 | Marki niem. 0,85

Czeki i wpłaty

|        |      |           |        |
|--------|------|-----------|--------|
| Belgia | 3700 | London    | 312000 |
| Berlin | 0.85 | Nowy Jork | 66900  |
| Gdańsk | 0.85 | Paryż     | 4250   |
| Praha  | 2050 | Wiedeń    | 0,89   |

Akcje.

|                           |        |
|---------------------------|--------|
| Bank Dyskontowy           | 290000 |
| " Handlowy                | 300000 |
| " Dla handlu i przem.     | 83000  |
| " Kredytowy Warszawski    | 80000  |
| " Przemysłowców lwowskich | 17500  |
| " Związku Spółek Zarobk.  | 145000 |

|            |        |              |         |
|------------|--------|--------------|---------|
| Kijewski   | 115000 | Starachowice | 265000  |
| Wit.       |        | Pocisk       | 42000   |
| Częstocice | 590000 | Parowozy     | 105000  |
| Cukier     | 790000 | Zyrardów     | 5900000 |
| Firley     | 80000  | Borkowski    | 42000   |
| Drzewo     | 19500  | Zawiercie    | 22000   |
| Węgiel     | 165000 | Jabikowsky   | 22000   |
| Cegielski  | 62000  | Zegluga      | 25000   |
| Lilpop     | 69000  | Haberbaseh   | 119000  |
| Ostrowiec  | 272500 | Nafta        | 26500   |
| Karasiński | 43500  | Nobel        | 150000  |
| Zieliński  |        | Gosławica    | 180000  |
| Radzki     | 87000  |              |         |

## Na świeżem powietrzu!

Zawiadamiam Sz. Klientelę moją, iż w parku Sienkiewicza,  
w urządzonej przezemnie

## Mleczarni-Cukierni

wydawane są codziennie **śniadania, obiady i kolacje**, przy-  
gotowane **sposobem gospodarskim**, ze świeżych — z pierw-  
szej ręki (ze wsi) — produktów.

Codziennie świeże ciastka, napoje chłodzące, kawa, czeko-  
lada i t. p. Wieczorem od godz. 4 i pół do godz. 12 w nocy

### koncerty,

w dniu zaś świąteczne, również i w porze obiadowej.

Od godz. 9 wiecz. Wejście tylko od ul. Kilińskiego.

Tadeusz Szaniawski.

6281s3

## POZEW EDYKTALNY.

## Sąd Biskupi Łódzki

W sprawie o nieważność małżeństwa Edmunda i Janiny  
z Nagłów, małżonków Brzezina, na mocy decyzji Sądu  
Biskupiego, w dniu 5 czerwca 1923 r., o godz. 4 po po-  
łudniu stawili się osobiście, w charakterze pozwanego w  
Sądzie Biskupim w Łodzi (Piotrkowska 102), pod zagro-  
żeniem: że jeżeli wspomniany Brzezina w terminie wyżej  
oznaczonym nie stawi się, za nieposłusznego prawu (con-  
tumax) uznany zostanie i od wyroku, jaki po zaocznem  
przeprowadzeniu sprawy zapadnie, prawo apelacji służyc  
mu nie będzie.

(944b)

Vice-Oficjał i Sędzia ks. Br. Siennicki.

Notariusz Sądu: ks. St. Wilk.

## Potrzebna

gospodyni z praktyką do  
restauracji „Louv e”, Łódź,  
Piotrkowska 86.

(9.7b)

### Wojna Piotr

zagubił paszport polski, wyda-  
ny z gm. Grabica, ks. gęszczę  
wojskowa, wydana w Łodzi, re-  
wers na 9 milionów oraz legi-  
tymację rowerową. Proszę  
zwrócić za nagrodą (Chojny  
Odyńca 25.

948b

Oszczędzaj ten, kto zaopatruje się na wio-  
senę i lato zawczasu ku-  
pując na raty lub za gotówkę w firmie  
„WYGODA” Piotrkowska 238  
najnowsze fasony konfekcji damskiej męskiej i dziecięcej, ma-  
nufaktury i obawy, które posiada w wielkim wyborze.  
UWAGA Wszelkie obstalunki wykonujemy we własnej prac-  
owni w przeciągu 4-ch dni.  
(Filij nie posiadamy).

(6124)

## Letnie Mieszkanie

w Teofilowie pod Spalą właśc. p. PAKOWSKA-  
bezpośredni pociąg do Tomaszowa. — Po 2—3 pokoi z  
kuchnią lub pojedyncze pokoje. Na żądanie całkowite u-  
trzymanie lub kuchnię do dyspozycji.

922s

Wiadomość u B ci Ignatowicz Piotrkowska 96.

Kto sobie życzy zdrowe  
gospodarskie obiady

niech się zgłosi Nawrot M 42,  
mieszk. 7.

940s2

### Kto by wiedział

gdzie się znajduje Kowalik  
Władysław, zabrany na wojnę  
w 1914 r. dotychczas nie po-  
wrócił, proszony jest zawiado-  
mić Marję Kowalik. Chojny, Ka-  
puczna 10.

943s

### Osoba lat 42

inteligentna, samienna, ener-  
giczna bez dużych wymagań  
znająca się na wiejskiem gos-  
podarstwie przyjmie posadę go-  
spodyn lub zaopiekowania się  
dziećmi a także zajęcie w każ-  
dym interesie. Oferty do Roz-  
woju pod „I. K.”

925s

## Dr. Edmund Ekkert

choroby skórne i weneryczne  
Przyjmuje od 12 — 2 i od 5 — 8  
Panie od 4 — 5. Ul. Kilińskiego  
137, trzeci dom od Głównej.

(903b)

GLINA  
do oddania

darm

w większej ilości. Al. Ko-  
ściuszki 41.

937s

## Letnisko

pokój i kuchnia, weranda, zaraz  
do wynajęcia. Dąbrówka 5 kil.  
od Zgierza. Sucho, duży ogród,  
łaka, zagajniki, las i strumyk,  
Wład. Józef Aulich, Południowa  
Nr 4, od 1—2 i 7—8.

956s

Śpiewak kabaretowy  
Jerzy Orleński.

Z powodu okradzenia, prosi o-  
sob ze sfer artystycznych o po-  
moc materialną na kupno rek-  
wizytu, nut, etc. Sytuacja bez-  
wysła. Oferty do adm. „Głosu  
Polskiego”.

950—2

# Czarniecka Góra

Uzdrowisko przyrodolecznicze przy stacji Niekłan w lasach gór Świętokrzyskich nad rzeką Czarną posiada jeszcze kilka wolnych umeblowanych mieszkań z kuchnią, mi do wynajęcia na całe lato. Wycieczki, zabawy, orkiestra. Gwarancja dostawy produktów. Adres: Czarniecka Góra, poczta Stąporków. (920b)

## Drobne ogłoszenia

### Kupno i sprzedaż:

**AI AI AI** Kupuję meble, dywany, futra, garderobę, maszyny do szycia, placę najlepiej. Łańnik, Benedykta 23, parter, m. 13. 3685-18

**AA** Meble sypialne, stołowe szafy, łóżka, stoły, krzesła, otomany, kozetki, krzesła, wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przechodziński Piotrkowska 108 6262-0

**AI AI** Kupuję meble, dywany, futra, maszyny do szycia. Wajnarajch, Benedykta 19. 3685-18

**G**arnitur marynarkowy, palto letnie, na wysokiego mężczyzny, nie noszone, kilka resztek na ubranie sprzedam. Radwańska 41, m. 29. 3668-2

**O**kazyjnie do sprzedania liwer rzeźniczy 4-6 kilowy i maszynę. Płocka 48, w sklepie. 3672-1

**S**przedam zaraz wózek ręczny czterokołowy, gramofon z płytami, skrzypce połowy. Brzezińska 42, m. 56, III piętro. 3673-2

**L**óżko do sprzedania. Ul. Grabowa 29, m. 9, od 4 do 6, wieczór. 3679-1

**P**olwaga do sprzedania paronkonna w dobrym stanie. Skłodowska 28. 3683-2

**S**przedam otomanę. Rzgowska 27, III p. m. 19. 3680-2

**P**lac czysty lub z budynkiem i kapię. Oferty w „Rozwoju” pod „A. A.” 3686-1

**M**andolę włoską sprzedam zaraz. Orla 12, m. 21. 3687-2

**S**przedam sklep bez mieszkania. Nawrot 54, H. Zejda. 3679-1

**M**otocykl jedno cylindrowy N. S. U. tanio do sprzedania. Gdańska 103, m. 8. 3692-3

**K**upię kolonję z dobrą ziemią do 50 milionów. Oferty do „Rozwoju” pod „Kupię”. 3691-2

**D**wa place do sprzedania w Nowych Chojnach przy ulicy Wierzbowej. Wiadomość: ul. Siedlecka 10, m. 15. 3696-1

**W**annę do kąpieli kupię. Oferty z ceną do „Rozwoju” sub „J. L.” 3694-2

**M**łody lis do sprzedania. Grabowa 15, I p. 3594-1

**S**przedam rower, wolne koło. Ulica Ludwika 33/35, m. 11. 3597-2

**S**przedam mały sklepik spożywczy z pokojem. ul. Rzgowska 76, Franciszek Krupa. 3620-1

**R**owery nowe i używane po cenach przystępnych sprzedaje. Franciszkańska 38, m. 26. 3595-1

**R**ower damski w dobrym stanie okazjnie do sprzedania. Pomorska 80, m. 27. 3596-1

**R**ower używany, latarka karbidowa, para opon nowych do sprzedania tanio, byle zaraz. Nowo-Zarawska 46, m. 17, od 5 — 7. 3630-1

**G**abinet damski, czarny sprzedam tanio, byle zaraz. Rzgowska 31, gospodarz. 3643-1

**S**przedam dwa place za 6 milj przy ul. Łagiewnickiej. Wiadomość: Rzgowska 32, sklep rzeźniczy. 3640-4

**S**przedam plac przy ul. Lutoszowskiej. Wiadomość: Aleksandrowska 51, m. 55. 3639-1

**D**o sprzedania 2 łóżka, materace i szafa. Ul. Nawrot 29, prawa oficyna, II piętro, mieszkanie 56. 3637-1

**MOTORY** ropowe 15 i 20 HP. używane kupię. Cenę, jakiej fabryki i w jakim stanie przelać: Ładowski, Łódź, Lipowa 33. 3636-1

**M**aszynę szewską, latkową sprzedam. 6-go Sierpnia 18, m. 18. 3631-1

**D**om do sprzedania murowany 44 mieszcz., bardzo tanio z powodu wyjazdu i plac, Płocka 26, właściciel, Kilińskiego 84, Klimkiewicz. 3629-1

**M**eble używane zaraz do sprzedania. Dom Scheiblera, ul. Księży Młyn 4, m. 10. 3624-1

**S**tołowy, sypialnia biała oraz różne meble do sprzedania tanio. Piotrkowska 261 — 4, II piętro, front. 3957-4

**S**przedam wózek dziecienny i rower z wolnym kołem niedrogo. Pańska 3, m. 5. 3709-2

**S**przedam sklep rzeźniczy z całym urządzeniem w dobrym punkcie. Wiadomość Herbaciarnia „Rola” ul. Cementarna róg Ogrodowej 3703-3

**2** wille do sprzedania z ogrodami i lasem przy Zgierzu Biuro „Pośrednik” Zgierz Parzeczewska 3 3716-3

**G**ospodarstwo 6 morgowe w okolicy Zgierza do sprzedania byle zaraz, Biuro „Pośrednik” Zgierz, Parzeczewska 3. 3715-3

**O**kazyjnie do sprzedania różne meble z 2 pokoi Gdańska 4 m. 17. 3704-3

**G**ospodarstwo 17 morgowe w okolicy Strykowa przy szosie do sprzedania byle zaraz. Biuro „Pośrednik” Zgierz Parzeczewska 3. 3707-3

**2** rowery do sprzedania zaraz Lipowa Nr. 3 II p. Białek 3718-2

**S**przedam sklep. Rzgowska 37. 3716-3

**2** przy łóżku z szafkami do sprzedania. Wiadomość: Łódź Kątna 17, szkoła Boracki. 3711-2

**O**rkiestron do sprzedania tanio byle zaraz. Ul. Wizeria 35, m. 1. 3715-3

**D**o sprzedania motor firmy Perkan, ropowy, 18 HP. Elektrownia — Tuszyn. 3724-2

**S**przedam szafę, bielizniarkę, łóżka, materace, stół, 6 krzesel, leżankę. Piotrkowska 132-9. 3720-2

**N**owe, wolne koło (Torpedo) do sprzedania. Cegielniana 59, Herman Jeske. 3721-2

**S**klep spożywczy z mieszkaniem do sprzedania Radwańska 55. 3723-3

### Różne:

**A**kuszka Pipikowa przyjmuje panie przyjeżdżające i miejscowe. Piotrkowska 132 — 14. 2360-14

**STUDENTA** z muzyką, nauczycielką, freblanki, bony, gospodynie poleca pierwszorzędną biuro nauczycielskie Adamowiczowej, Piotrkowska 91. 3623-1

**P**otrzebna ekspedjentka. Cukiernia i Mleczarnia (Ziemlańska) Piotrkowska 84 3638-1

**P**oszukuję pokoju z kuchnią, względnie 1 pokoju dużego, reparać przyjmę na siebie. Warunki od umowy. Oferty do „Rozwoju” pod „Lipiec”. 3662-4

**U**rządnik Państwowy przyjmie administrację domu. Oferty w adm. nln. pisma pod „Urządnik”. 3661-4

**G**ospodarz rolny, dobrze znający gospodarstwo, pragnie objąć posadę za skromnym wynagrodzeniem w większym lub mniejszym majątku. Oferty w „Rozwoju” „Gospodarz”. 3655-1

**B**iuro Prośb, R. Walczyński, Piotrkowska 90. Prośby do Sądu, do władz administracyjnych, wojskowej, apelacje, rekruty i t. p. obracowania. 3647-7

**M**łoda, inteligentna panienka z 4-ro klasowym wykształceniem, władająca językiem niemieckim poszukuje jakiegokolwiek pracy. Oferty „Rozwoju” dla „K. D.” 3646-1

**P**oszukuję pokoju za lekcję muzyki fortepianowej. Wadomość: Szkolna 12, m. 1. do 11-ej rano. 3675-3

**P**otrzebne zdolne panny do szycia za dobrem wynagrodzeniem. Pomorska 22, parter, Zofia Woźniakówna. 3681-1

**P**otrzebny chłopiec na praktykę do krawca. Nawrot 25, krawiec. 3684-1

**W**ynuszczyć mieszkanie z ogrodkiem na stokach. Wiadomość: ul. Kaliska 15, w sklepie. 3693-2

**P**otrzebne do magazynu 2 dziewczynki praktykantki z dobrą rekomendacją do firmy S. Bieńkowski, Piotrkowska 53. 3690-2

**K**rawcowa potrzebna do szycia bielizny. Konstanyńska 5, Biały Bar. 3695-2

**P**otrzebna ekspedjentka i służąca. Piotrkowska 142 Cukiernia 3699-3

**P**otrzebny chłopiec do blacharza Juliusza 23. 3693-1

**P**okoik poszukiwany dla kawalera na stałym stanowisku przy inteligentnej rodzinie. Na chętniej a wdowczki. Dyskretnie. Warunki od umowy. Oferty do „Rozwoju” pod „Prowincja”. 3701-2

**K**rawcowa poszukuje posady do dzieci, jako gospodyni u samotnej osoby. Może być na wies. Oferty sub „M. M.” 3709-2

**P**otrzebny chłopiec Kilińskiego 175, m. 24, Chojnacki, od 8-9 rano. 3727-1

**P**otrzebny uczeń do praktyki, do zakładu fryzjerskiego. Ul. Przedzianina 95. 3726-2

**S**troż kawaler potrzebny i dziewczynka 15 letnia. Piotrkowska 45, cukiernia. 3725-1

**K**awaler, lat 44, poszukuje towarzyski życia. Panienki zamożniejsze raczą jaskawie się zgłosić: Kilińskiego 187, M. Renczelewski, zegarmistrz. 3722-10

**Z**a wypożyczenie 6 milionów dam pokój umeblowany w okolicy Górnego Rynku tylko pojedynczym osobom. Oferty do Rozwoju dla „R. K.” 3714-2

**O**soba inteligentna, pracowita, posiadająca trochę kapitału znajduje spokojny zapewniony byt. Oferty wyczerpujące przyjmuję sklep spożywczy Piotrkowska 155 3708-1

**S**andaly Polusa wykłintnej roboty trepy Ks. Kneipa poleca „Bobo” Nawrot Nr. 7 w podwórzu. 3700-3

**PRUNELKI** wykłintnej roboty oraz dzieł obuwia dzieciennego fokspot poleca firma „Bobo” Nawrot Nr. 7 w podwórzu. 3702-6

**P**otrzebna zdolna krawcowa wiadomość Rzgowska Nr. 37 3717-2

**U**dzielam lekcji w zakresie szkoły średniej i przyspasia białek eksternów do egzaminów. Przejazd 43 m. 9. 3710-1

### Zagubione dokumenty

**M**ichalski Roman zagubił tymczasowe zaświadczenie demobilizacji, wydane w Płocku. 3641-1

**K**remer Zofia zagubiła paszport rosyjski, wydany z gminy Zakrzew, p. Radomski. 3633-1

## Kupuję 914

placę 200 proc. drożej za brylanty, złoto, srebro i biżuterię, zęby sztuczne, garderobę i szale czarne. Zachodnia 32 naprzeciw lombarda i p. L. Milich.

### Dr. med. LUBICZ CEGIELNIANA 45.

Choroby skórne, weneryczne, moczopłciowe. Leczenie sztuczne. Słonec wyżyn. Przyjm. 12.30-1.30 i 4-8. Dla pań oddzielna poczekalnia. (867b)

### Torebki, etamina, ponczochy, galanteria męska

### na raty.

### R. Grabowiecki

Dzielna 2. (6264b)

## Potrzebna

stara panna do magazynu konfekcji damskiej. Piotrkowska 275. 910s

## Swata lub swatkę

poszukuję i proszę o złożenie swego adresu do adm. „Rozwoju” dla okaziciela kwitu N. 12. (911b)

### Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych

**Piotrkowska 144 róg (Ewan)** gielickiej. Godz. przyjęć od 9-2 i 6-8. dla pań 5-6. 951K

**F**ilip Juliusz zagubił paszport niemiecki, wydany w Pabliach i patent na sprzedaż mleka, wydany w Łasku. 3644-1

**C**ybuch Szczepan zagubił dowód osobisty, wydany w Łodzi. 3648-1

**K**rysiak Ewa zagubiła tymczasowe zaświadczenie od paszportu, wydane w gm. Mała Charupia. 3669-2

**B**rzeziński Antoni zagubił kartę zwolnienia wydaną w Turku. 3674-2

**Z**agubiono paszport niemiecki wydany w Łodzi, na imię Antoniny Białkowskiej. 3677-2

## Akwizytor

obznajmiony w branży Papierniczo-Drukarskiej

potrzebny na prowizję do większego przedsiębiorstwa. Oferty pod „M. 111” do adm. niniejszego go pisma. 943s

**N**iemiecki Leon zagubił tymczasowy dowód osobisty, wyd. w gm. Klimuntów, pow. Sandomierskim. 3713-1

**N**iemiecki Leon zagubił tymczasowe zaświadczenie demobilizacji, wyd. w P. K. U. w Ostrowcu. 3712-2

**K**orycki Jan zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 3632-1

**S**zulc Albert Edward zagubił kartę powołania, wyd. w P. K. U. Sieradz. 3660-1

### Cena ogłoszeń

przed tekstem i w tekście 1000 mk., za tekstem 800 mk., zwykła 400 mk., wiersz drobnych 700 mk., nekrologi 300 mk., ogłoszenia bertermiowe 100 mk., za wyraz, duże litery 1000 mk., dla poszukujących pracy 80 mk., najmniejsza 50 mk., ogłoszenia podzielenia na 8 łamów, za tekstem 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa się za 10 proc. Za terminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podrywka obowiązująca jest przyjęta od 1. wzięcia u p. Lacha w Prężanach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa. Tabelkowe ogłoszenia 50 proc. drożej.